

Didem ESEN – Danışmanlık Grup Yöneticisi

Dijital Dönüşüm: Yeni Dünyanın Higgs Bozonu

Her sektörde, her coğrafyada faaliyet gösteren şirketlerin Covid 19 ile mücadele ettiği, üstelik sorunun kontrolünün elimizde olmadığı bir dönemden geçiyor ve ortaya çıkan koşullar nedeniyle hızla dijitalleşmeyi deneyimleyerek öğrenmeye, içselleştirmeye çalışıyoruz.

Son dönemde katıldığım sanal toplantılarda, okuduğum makalelerde yaptığım konuşmalarda en çok karşılaştığım söylem yeni normal ve dijitalleşme süreci. Peki dijitalleşme süreci ne anlama geliyor? Bu konuda konuşulanlar ise dijitalleşmeyle ilgili çok farklı algılara sahip olduğumuzu gösteriyor.

Dijitalleşme; kimileri için bazı analog süreçlerin dijitalleştirilmesi ile sınırlı bir teknoloji projesi, kimileri için uzaktan çalışmayı mümkün kılan ve önceden toplantı odalarında gerçekleştirilen çalışmaların zoom veya team gibi platformlar üzerinden yürütülmesi, kimileri için ise bize rekabet avantajı sağlayacak mevcut iş modelinde yapılacak düzenlemeler ile maliyet düşürme ve verimlilik artırma fırsat alanları ile kısıtlı kalabiliyor. Dijital şeyler yapma ile sınırlı

olarak adlandırabileceğim bu bakış açısı da gerçek bir dijital dönüşüm sürecini en baştan başarısız kılmış oluyor.

Dijital dönüşümü ekonominin tüm alanlarının kesintisiz ve uçtan uca birbirine bağlanabilir şekilde yürütüldüğü yeni düzen içinde, şirketlerin yeni gelişen koşullara uyum sağlama biçimi olarak görebiliriz. Bir şirketin dönüşümünü başarılı bir şekilde gerçek kılabilmesi ancak bu bahsettiğim birbiri ile bağlantılı dinamik sistemi anlaması, bağlantılı sistemler arasındaki veri alışverişini sağlayarak seçeneklerini hesaplaması ve kararlar alması ile mümkün olabilir. Böylece dinamik ağlarda değer yaratmayı organize etmek, rekabetin yüzünü tamamen değiştirir. Dijitalleşme, mevcut işin maliyetini düşürmenin ve dikey-yatay entegrasyonu sürdürmenin yanı sıra, bir şirketin kattığı değeri artırmanın, böylece rekabet avantajı sağlamanın başka yollarını da sunabilir.

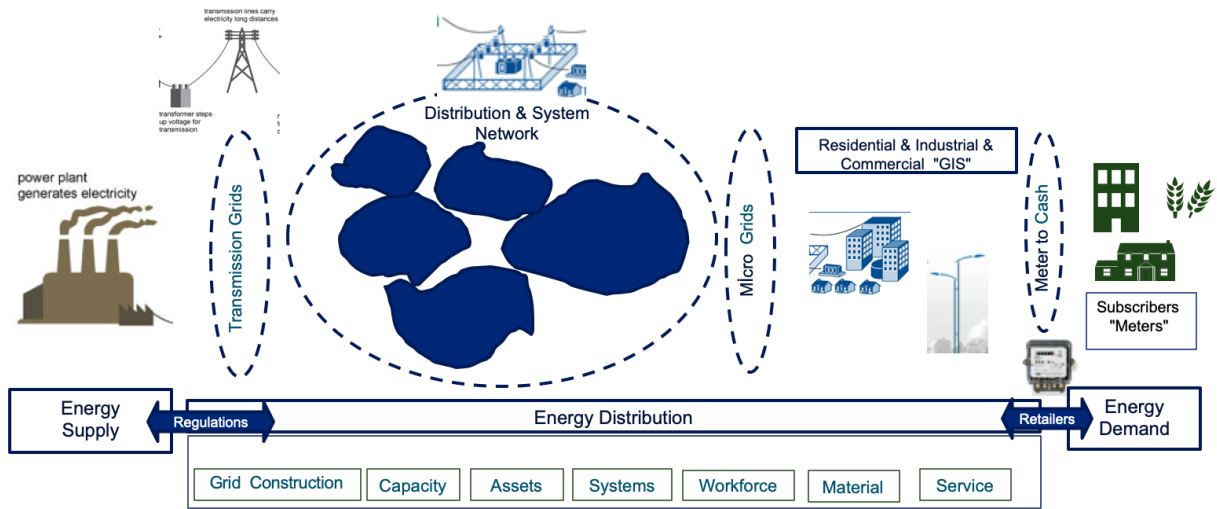
Kısaca dijital dönüşüm, şirketler için yalnızca verimlilik fırsatı ve mevcut iş modelinin optimizasyonu ile sağlanan rekabet avantajı değil, şimdiye kadar keşfedilmemiş değer katma potansiyelinin keşfedilmesi anlamına da gelen varoluşsal ve önce bugüne odaklanmayı sonra yarını planlamayı gerektiren stratejik bir meseledir. Başarılı bir dijital dönüşüm organizasyon içindeki mevcut süreçlerin değiştirilmesiyle kalmayıp, aynı zamanda tamamen yeni iş modellerinin oluşturulmasını da beraberinde getirir.

Dijitalleşmeye yukarıda yapmış olduğum açıklamalar doğrultusunda yaklaştığımızda, şirketlerin önce içinde bulundukları ve bulunmayı arzu ettikleri pazara bakmasını, pazar dinamiklerini, bağlantılı sistemleri, müşterilerin değişen beklentilerini, yasal gerekleri anlamasını sonra da kendi içlerine dönerek; ürünlerini, çalışma biçimlerini, süreçlerini, süreçler arası etkileşimleri, müşteri ile temas ettiği alanları, müşteri iletişim noktalarını değerlendirmesini gerektirir. Evet bütün bu çalışmaların içinde tabi ki teknoloji ekipleri de olacaktır ancak pek çok kişinin düşündüğü gibi dijital dönüşüm projeleri yalnızca teknoloji ekiplerine ait projeler olmamalıdır. Dijital dönüşüm şirket iş modelinin tümünde, çalışma yapısında, alışkanlıklarında, insan kaynağının yetkinliklerinde, süreçlerin sahibi olacak yöneticilerin niteliklerinde, kurum kültüründe kapsamlı bir şekilde yürütülecek değişimle hatta daha doğrusu dönüşümle ilgilidir. Kısaca değişmiyor, dönüşü olmayan bir yola giriyorsunuz.

Bu çerçevede enerji sektörü üzerinden konumuza devam edersek, tüketicilerin, enerji dağıtım firmalarından güvenli, güvenilir ve kesintisiz enerji ile sınırlı olan geçmiş beklentilerinin artık; güvenli, güvenilir, kesintisiz, verimli, çevreye duyarlı, kolay ve hızlı çözüm, doğru ve anlık bilgilendirme gibi ilave beklentilerle zenginleştiğini, hatta geçmişte olmayan üretici müşteri ve tedarikçi firmalar gibi yeni müşteri tiplerinin, akıllı şehirlerin dolayısıyla daha pek çok yeni beklentilerin oluştuğunu görüyoruz. Üstelik enerji sektöründen beklentiler müşterilerle de sınırlı değil. EPDK, EPIAŞ, TEDAŞ, EÜAŞ, TETAŞ, BOTAŞ, yerel yönetimler, enilatörler gibi diğer paydaş beklentilerinde de son yıllarda hızlı ve artan bir değişim söz konusu. Kısaca müşteri ve paydaşların dönüşümünün çoktan başladığı ve kurumların adaptasyon ihtiyacının kaçınılmaz olduğu bir durumda enerji şirketlerinin kendilerinden beklenenleri karşılayabilmesi için dijital etkileşimlere ve yeni bir iş modeline ihtiyaç olduğu son derece açık bir gerçek.

Enerji sektöründe dijital dönüşüm yukarıda örneklediğimiz beklentiler, sektörel gelişmeler, regülasyonlar çerçevesinde sadece müşteri etkileşimlerinin dijital hale getirilmesi değildir. Gerçek dijital dönüşüm, enerjinin tedarik edilmesinden, enerjinin müşteriye ulaştırılmasına, faturalanmasından, paydaşlara veri sağlanmasına kadar tüm değer zincirinde yürütülen süreçlerin son derece iyi bir şekilde analiz edilerek, uçtan uca yeniden düşünülmesini, talep ve arzın gerçek zamanlı yönetilecek şekilde işin geleceğinin yeniden kurgulanmasını, kısaca süreç odaklı düşünmeyi gerektirir.

Süreç odaklı düşünce ise işlerin nasıl yürütüleceğinin tasarımını yaparken, bir yandan da verinin görünürlüğünü, verinin nasıl bilgiye dönüştürülerek bilginin süreçte nasıl işleneceğini, kullanılacak alt yapıların (IT/OT) neler olacağını, teknolojilerin (IOT, yapay zeka, robotik proses otomasyonları vb) işlerle entegrasyonunu, teknolojik çözümlerin işimiz için anlam yaratıp yaratmadığını, süreçleri yürütecek insanların yetkinliklerini düşünmek, yeniden kurgulayarak tasarlamak ve dönüşümü sağlamak anlamına gelir.

Süreç odaklı düşünmeyi anlatmak dahi zorken uygulamak hiç de kolay bir şey değil. Belki de şirketlerin bu konuda en çok zorlandıkları kısım; geleneksel yönetim anlayışında detaylardan sorumlu olmadığını düşünen yöneticilerin ve çok uzun yıllardır işleri aynı şekilde yapmaya alışan çalışanların bakış tarzlarını

değiştirmeye zorlaması. Üstelik bu süreçte her zamankinden daha fazla, risk alan, hatalarından ders çıkaran, öğrendikleriyle yeni yollar deneyen çalışan ve yöneticilere ihtiyaç varken enerji şirketlerinde işin doğasından gelen risk almaktan kaçınan, güvenli çalışmaya odaklanan tipik mühendislik zihniyetinin de başarısızlık ve risk almanın kabul edildiği kurum kültürü ile değişimi de gerekiyor.

Bu teknoloji trendinin en eşsiz yanı ise dijital dönüşümün en üstten yönlendirilmesi. Dijital dönüşüm, artık sadece CEO'ların değil kurumsal yönetim kurullarının da gündemlerinde.

Son yıllarda çalıştığımız pek çok şirket dijital dönüşüm kapsamında hedef ve stratejilerini yenileyerek şirketlerinin dijital olgunluğunu geliştirmek, dijital dönüşümü hızlandırmak için yatırımlarını yeniden tahsis ederek şirket içi süreç dönüşüm ekipleri kurarak adeta şirketlerinin en üst düzey dijital dönüşüm yöneticisi olarak çalışıyor.

Cisco Systems'ten John Chambers'ın ifadesiyle bugünün işletmelerinin yüzde 40'ının önümüzdeki on yılda başarısız olacağı öngörülüyor; Yüzde 70'i dijital olarak kendilerini dönüştürmeye çalışacak, ancak yalnızca yüzde 30'u başarılı olacak.

Umuyorum ki sorumluluklarının farkında olan yöneticilerle, doğru kapsamda ve doğru adımlarla işe başlayan tüm şirketler başarılı olsun.

Makalemi okumayı seçen değerli dostlarım için kısacık bir not; Makaleyi okumasaydınız, Higgs Bozonu olmasa hepimiz ne güzel enerji enerjiye ışıyıp gidecektik.' tarzında bir yerlere doğru yol almak da mümkündü. Ucuz atlattınız, hadi geçmiş olsun!

DANIşMANLIK & EĞİTİM MERKEZİ

NMT Danışmanlık, 1996 yılından beri kurumsal performans gelişimi konusunda Türkiye'nin önde gelen danışmanlık kuruluşudur. NMT'nin hedefi; Kurumsal performansın gelişimi amaçlı en yüksek değeri yaratıcı fırsatları belirlemek, değerişimin önündeki engelleri kaldırarak kuruluşların ulaşmak istedikleri sonuçları elde etmesine yardımcı olmaktır.

NMT, yurt içi ve yurt dışında, özel, kamu ve kar amacı gütmeyen sektörlerden çeşitli müşterilerle işbirliği yapmakta, müşterilerine özel, ihtiyaçlarını hedef alan, doğrulardan taviz vermeyen sorumlu yaklaşımı ile sürdürülebilir rekabet avantajı sağlamaktadır.

Daha fazla bilgi için lütfen nmt.com.tr adresini ziyaret edin.

www.nmt.com.tr

© 2020, NMT. Her hakkı saklıdır. Bu içerik yalnızca genel bilgi amaçlıdır.

DANIşMANLIK & EĞİTİM MERKEZİ